

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen, 6. kontor/HBO
Den 9. december 2009

TALE TIL SAMRÅD d. 9. december 2009
I FOLKETINGETS FØDEVAREUDVALG
(Det talte ord gælder)

Spørgsmål R

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor de danske myndigheder har overhørt en stribe rapid alerts om gmo-forurening i hørfrø.”

Spørgsmål S

”Ministeren bedes redegøre for, hvilken proces der iværksættes, når danske myndigheder modtager en rapid alert, og om ministeren mener, at denne proces fungerer tilfredsstillende.”

Indledning

- Jeg vil gerne svare samlet på Udvalgets spørgsmål R og S om sagen om de genmodificerede hørfrø.
- Det første Fødevarestyrelsen gør i sager som denne er at se på, om der er tale om en sundhedsrisiko. Til

brug herfor indhenter Fødevarestyrelsen en risikovurdering fra DTU Fødevareinstituttet.

- På baggrund heraf træffer Fødevarestyrelsen beslutning om de tiltag, der skal iværksættes i forhold til det danske marked. Hvis der er tale om en sundhedsrisiko vil styrelsen med det samme kræve fuld tilbagetrækning af de pågældende produkter. Det skete fx i melaminsagen.
- I sagen om hørfrøene fra Canada er det vurderet, at der ikke er en sundhedsrisiko.
- De genmodificerede hørfrø er risikovurderet af de canadiske myndigheder i 1998 og er fundet sikre til fødevarerbrug. De er også godkendt til fødevarerbrug i USA.
- Der er ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke noget, der tyder på, at der er en sundhedsmæssig risiko ved at spise de pågældende GM hørfrø.
- Hørfrøene er blot ikke godkendte i EU, fordi der ikke er søgt om godkendelse[, og fordi hørfrøene derfor ikke er blevet risikovurderet af EFSA]. Derfor må indhold ikke kunne måles i fødevarer på EUs marked.

- Det målte indhold af GM højrør i de hidtil udsendte Rapid Alerts, har været meget lavt, nemlig fra 0,01-0,1 %. 0,01 % svarer til 1-10 højrør ud af 10.000.
- Fødevarestyrelsen har ikke overhørt en stribe Rapid Alerts om GM højrør.
- Fødevarestyrelsen har siden begyndelsen af september modtaget ca. 80 Rapid Alerts vedr. GM højrør. Heraf har de 7 vedrørt danske virksomheder. Den første Rapid Alert vedr. en dansk virksomhed kom i begyndelsen af oktober.
- Fødevarestyrelsen har fulgt op på alle Rapid Alerts vedr. GM højrør med det samme. Jeg mener, at processen for behandling af Rapid Alerts i Danmark fungerer tilfredsstillende. Det mener jeg illustreres af den konkrete sag om GM-højrør.

Processen

- Den proces, der går i gang, når beredskabsenheden i Fødevarestyrelsen modtager en Rapid Alert, er følgende:
- Som det første ser man på, om danske virksomheder er involveret i sagen.

- Hvis en dansk virksomhed er involveret, sender beredskabsenheden straks meddelelsen videre til den fødevareafdeling, som har tilsynet med den pågældende virksomhed.
- Fødevareafdelingen tager kontakt til virksomheden for at informere om sagen.
- Virksomheden tilbagetrækker fødevarerne eller følger op på anden vis efter aftale med den tilsynsførende. Desuden informerer virksomheden sine aftagere.
- Oplysning om tilbagetrækning af fødevarer lægges samtidig på Fødevarestyrelsens hjemmeside.
- Efterfølgende kontrollerer Fødevarestyrelsen, om virksomheden har ageret, som den skal.
- Hvis Rapid Alerts ikke vedrører danske virksomheder, men antallet eller arten af Rapid Alerts giver mistanke om, at danske virksomheder senere kan blive involveret, informeres branchen om sagen.
- Den proces, som jeg netop har beskrevet, er også blevet fulgt i hørfrø-sagen.

Rapid Alerts i september 2009

- De første meddelelser om fund af genmodificerede hørfrø fra Canada på det tyske marked kom i begyndelsen af september 2009.
- Fundene vedrørte ikke danske virksomheder.
- Fødevarestyrelsen informerede dog alligevel straks branchen om, at der var et muligt problem med hørfrø fra Canada. Dermed kunne brancheorganisationerne informere importørerne om mulige problemer med produkterne.

Rapid Alerts i oktober for dansk virksomhed

- I begyndelsen af oktober 2009 modtog Fødevarestyrelsen så den første Rapid Alert, hvor en dansk virksomhed var involveret. Sidst i oktober indgik yderligere en Rapid Alert om GM hørfrø i en dansk virksomhed. Status per 1. december 2009 er, at der er indgået i alt 7 Rapid Alerts, som vedrører danske virksomheder. Fødevarestyrelsen har i alle tilfælde fulgt op med det samme.

Risikovurdering og skøn i tilbagetrækningssager

- I tilbagetrækningssager, hvor der som i denne sag ikke er nogen sundhedsrisiko, foretager

Fødevarestyrelsen en konkret vurdering af, om det er proportionalt med risikoen at kræve fuld tilbagetrækning.

- Det sker for at sikre, at der ikke sker unødigt ressourcespild i form af destruktion af fødevarer, som ikke er sundhedsskadelige, selv om de ikke lever 100% op til kravene.
- Fødevarestyrelsen har således også i den aktuelle sag om GM-hørfrø, foretaget en vurdering af, hvor alvorligt problemet er, herunder hvorvidt der er en sundhedsmæssig risiko for forbrugerne.
- Igen skal jeg understrege, at det målte indhold af GM hørfrø i de hidtil udsendte Rapid Alerts, har været meget lavt, nemlig fra 0,01-0,1%. 0,01% svarer til 1-10 hørfrø ud af 10.000.

Opfølgning

- Mere konkret er sagen altså den, at der som udgangspunkt kræves tilbagetrækning af alle hørfrø og produkter med hørfrø fra et parti, som er omfattet af en Rapid Alert.
- Hvis en virksomhed i god tro – dvs. inden den blev bekendt med fejlen – har anvendt og allerede

markedsført produkter fra et Rapid Alert-parti vurderer Fødevarestyrelsen, om det er proportionalt med risikoen at kræve tilbagetrækning fra markedet. For der er jo ikke grund til at tro, at GM-hørfrøene er sundhedsskadelige, og der er under alle omstændigheder tale om meget små mængder af GM hørfrø i partierne.

- Det betyder fx, at poser med 100% hørfrø fra et Rapid Alert-parti, vil blive trukket tilbage. Men afledte – altså fortyndede – produkter fra et Rapid Alert-parti, fx en melblanding eller drys på brød, ikke nødvendigvis vil blive trukket tilbage ud fra en betragtning om, at sandsynligheden for at støde på et GM hørfrø i det enkelte produkt er meget lille, og at det i givet fald ikke anses for sundhedsfarligt.
- I det særlige tilfælde, at et konkret afledt produkt fx en melblanding, testes positiv for indhold af GM hørfrø, så vil den pågældende melblanding blive trukket tilbage. Råvaren vil også blive sporet og trukket tilbage. Men videre forarbejdnings af melblandingen, som ikke i sig selv er testet positive, trækkes ikke tilbage – igen ud fra en proportionalistetsbetragtning.